

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.490/2021/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda, felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Nagy János ügyvéd, alperesi képviselő címe

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.P.23.009/2020/13.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett www.alperes internetes portálon dátum napján „cikk címe” címmel megjelent és a [https://alperes/portál/linken elérhető cikkhez kapcsolódóan](https://alperes/portál/linken_elérhető_cikkhez_kapcsolódóan) – a sérelmezett médiatartalomhoz hasonló módon és terjedelemben, közvetett és/vagy közvetlen kommentár nélkül – tegye közzé a cím alatt, a lead felett legalább 30 napig, illetve amíg az eredeti kifogásolt cikk elérhető és a www.alperes kezdőoldalának legelején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűméretben és ugyanolyan betűtípusban, ahogy a sérelmezett cikk címe a kezdőoldalon megjelenítésre került, jelenjen meg 24 óra időtartamban az alábbi cím, amelyre kattintással az eredeti cikk és az abban foglalt helyreigazító közlemény közvetlenül elérhető: „Helyreigazítás: az „cikk címe” című cikkünkhöz.”

„Helyreigazító közlemény:

A dátum napján „cikk címe címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a "nevű1" utcában található, a felperes tulajdonában álló üzlethelyiségben hajléktalanok laknak és valótlanul állítottuk, hogy az ingatlant nem ellenőrzi senki. A valóság ezzel szemben az, hogy az ingatlan lakattal és láncsal volt védve, ezért abba be sem lehetett jutni.”

Kötelezte az alperes kiadóját, a médiaszolgáltatót (címe), hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 76.200 forint perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

[2] Ítéletének indokolásában idézte Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdésében, az Smtv. 4. § (1) bekezdésében, 10. §-ában, 12. § (1) és (2) bekezdésében, a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdésében, a PK. 12. és 14. számú állásfoglalásban, a 13/2014. (IV. 18.), valamint a 34/2017. (XII. 11.) AB határozatban írtakat.

[3] Rámutatott arra, hogy a cikk – annak tárgyát, a közlés aktualitását, a kijelentés tartalmát, a felperes személyét figyelembe véve – közügyekben való megszólalásnak minősül, arról ír, hogy a romló őszi időjárási viszonyok között hol próbálnak meg a hajléktalanok menedéket találni. Az írás nem a hajléktalanok kilátástalan helyzetének aspektusából, hanem

a városrész lakosainak felháborodása és a felperes tevékenységével szembeni elégedetlenségének oldaláról interpretálja a helyzetet. A sajtóközlemény egy Facebook csoport tagjainak kommentjeit is idézve közöl tényeket, illetve az újságíró közvetlen tapasztalataira alapítva teszi a felperes által kifogásolt tényállításokat a felperes tulajdonát képező "nevű1" utca sz.. szám alatti üzlethelyiséggel kapcsolatban.

[4] A cikk szerzője a helyszínen dátum1 napján látottak alapján okszerűen következtethetett arra, hogy a helyiségben laknak, az az ott élők által került „bezárásra”.

[5] A való tényekből az érintett által levont következtetés, amennyiben az nem okszerűtlen, sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet. A perbeli esetben ugyanakkor a tanúként meghallgatott újságíró vallomása szerint a felperes a tervezett cikkel kapcsolatos megkeresésre dátum1 napján válaszolt két e-mailben. Ezek közül az egyik arról írt, hogy mit tesz a felperes a hajléktalanok helyzetének megoldása érdekében, ezen válaszüzenet tartalma a cikkbe is bekerült. A másik e-mail az érintett ingatlanra vonatkozó információt tartalmazott. Az újságíró tehát jóval a cikk megjelenése előtt ismeretében volt a valós helyzetnek, amely ellentétben állt korábban okszerű feltételezésével, azaz azzal, hogy a megjelölt üzlethelyiségben laknak. Az alperes ezen valótlan tartalmú tényállításokat tartalmazó írásával megsértette az Smtv. 10. §-a szerinti hiteles, pontos tájékoztatás követelményét.

[6] Az elsőfokú bíróság a helyreigazítás szövegét a PK 15. számú állásfoglalásban írtak alapján, a bírói gyakorlatnak megfelelően határozta meg.

[7] A Pp. 83. § (1) bekezdésében és 101. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[9] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban foglaltakra alapította.

[10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényeket tévesen értékelte, tekintettel arra, hogy a felperes által küldött tájékoztató levél kizárólag a felperes kérdéssel kapcsolatos álláspontját tartalmazta, az abban foglaltak alapján azonban az újságírónak nem kellett a személyes tapasztalataira alapított meggyőződését megváltoztatnia. A perbeli ingatlan bejárata lezárásának módja (láncsal és lakattal), az ingatlan belső állapota, az abban található ingóságok, étel- és ital maradékok mind-mind az újságíró cikkben ismertetett

meggyőződését támasztották alá. Olyan előírás pedig nincs, hogy kizárólag a másik fél tagadása miatt ezen álláspontját az újságírónak fel kellene adnia.

[11] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[12] Hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet a megállapított tényállásból a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelő jogi következtetést vont le. Az alperesi újságíró a tájékoztatás alapján tudott arról, hogy a cikkben rögzített feltételezése nem felel meg a valóságnak, tehát jobb tudomása ellenére valótlan közlést tett amellett, hogy az írásban elfelejtette megemlíteni, hogy az általa közöltekkel szemben a felperes tájékoztatása miben állt. Erre tekintettel az alperes objektív felelősség alóli mentesülése nem állapítható meg, mivel a sajtószabadság alkotmányos joga nem terjedhet ki arra, hogy a sajtószerv jobb tudomása ellenére valótlanosságot közöljön.

[13] Az alperes fellebbezése megalapozott.

[14] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak nem felel meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés vonható le. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[16] A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[17] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a perbeli cikk – a tárgyát, aktualitását, a felperes személyét is figyelembe véve – közügyben történő megszólalásnak minősül, a felperest – a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.)

AB határozatban foglaltak alapján – a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel – az ilyen közérdeklődésre számot ügyben kifejtett vélemények, kijelentések, a hitelességét megkérdőjelező megnyilvánulások vonatkozásában fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.

[18] Az írás dátum napján arról számolt be, hogy – mivel az időjárás fokozatosan hűvösebbre vált – „egyre nagyobb problémát jelent az utcákon élő hajléktalanok helyzete. Városszerte egyre gyakoribb jelenség, hogy üzlethelyiségekbe, vagy lakóépületekbe is behúzódnak, az illegális lakásfoglalásokról nem is beszélve”. A cikk szerint „A városrészen lévő "nevűl" utcában élők közül többen fel vannak háborodva, hogy több üres üzlethelyiséget feltörték, sokak szerint ezek az alakok csak tovább rontják a kerület közbiztonságát”. A sajtóközlemény több Facebook bejegyzést is az olvasók elé tár, amelyben a kerület lakói felháborodásuknak adnak hangot a kialakult állapotok miatt.

[19] A cikk tanúsága szerint az újságíró maga is utánajárt a lakók által panaszoltaknak és amit a "nevűl" utcában talált, az megdöbbenő volt. Leírása szerint „Mikor odaértünk a szóban forgó üzlethelyiséghez, már az feltűnő volt, hogy az ajtaját mindössze egy pozdorja fedi, ezt félre állítva már világosan látszott, hogy az egyébként ajtókat védő vasredőny le van rángatva, gyakorlatilag közepén „lóg”, így az alatt könnyedén be lehet jutni”. A helyszínen tapasztaltakat az írás fotókkal is illusztrálta. A beszámoló szerint „a koszos matracoktól a szeméten, ruhákon, ételmaradékon át az italos üvegekig” az üzlethelyiségben minden volt. Mindezek alapján a szerző arra a következtetésre jutott, hogy „gyakorlatilag teljesen egyértelmű, hogy itt valaki, vagy valakik valóban laknak”. A cikk megdöbbenőnek tartja, hogy a tulajdonos, a felperes a helyiséget nem ellenőrzi.

[20] A sajtóközlemény ismerteti a felperes alperesnek küldött első válasz e-mailjében foglaltakat, a felperes által a hajléktalan-ellátás biztosítása érdekében tett intézkedéseket.

[21] A PK. 12. számú állásfoglalás III. pontjában írtak értelmében véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

[22] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt.
[7/2014. (III. 7.) AB határozat]

[23] Az Emberi Jogok Európai Bíróságának felfogása szerint amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó. A határeseteket az ún. értékítélettel terhelt tényállítások jelentik, az EJEB gyakorlata szerint azonban ezek is a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik. A véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Minél határozottabb, erősebb ugyanakkor egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia.

[24] Tényállítást tehát vélemény is tartalmazhat, hiszen a tények alapján tényekre vont következtetés is minősülhet véleménynek. Ebben az esetben azt kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy vannak-e olyan valós tények, amelyek alapján a nyilatkozó kijelentéseit megtehetette. Vizsgálni azt kell tehát, hogy a valóságnak van-e olyan – akárcsak vékony – szelete, amely a tényre vont következtetést, mint véleményt megalapozottá teszi.

[25] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a cikk szerzője a helyszínen dátum1 napján látottak alapján okszerűen következtetett arra, hogy a "nevűl" utcai – egyébként bérlő nélküli, üres – üzlethelyiségben laknak, az az ott élők által került „bezárásra”. A perben becsatolt további – a cikkben közzé nem tett – fényképfelvételek megtekintése alapján is az állapítható meg, hogy az alperes okszerű, a logika szabályaival ellentétben nem álló következtetést vont le arra nézve, hogy a felperes tulajdonában álló üres üzlethelyiségben „valaki” lakik. Az írás a szövegében is megjelöli azokat a körülményeket, amelyek alapján az újságíró erre az álláspontra jutott. Ugyanilyen, okszerű következtetés formájában megjelenő tényállítás az a közlés is, mely szerint az üzlethelyiséget nem ellenőrzi senki.

[26] Az ügyben meghallgatott újságíró, tanú1 tanúvallomása szerint a felperes a megkeresésére egy második válasz e-mailt is küldött, amelyben azt a tájékoztatást adta, hogy kimentek a helyszínre, ellenőrzést tartottak, de semmilyen nyomát nem találták annak, hogy a helyiségbe betörték volna.

[27] A felperes alkalmazottjának, tanú2nak a tanúvallomása szerint a helyiségben dátum2 napjain tartottak lomtanítást, az korábban – dátum3, a korábbi bérlő távozása után – három ponton került lezárásra, oda bejutni nem lehetett. A lomtanítás befejeztével maga is készített fényképfelvételeket.

[28] Ez a tanúvallomás, illetve a felperes által az alperesnek küldött második válasz e-mail tartalma az újságírói következtetést nem teszi okszerűtlenné, megalapozatlanná, hiszen az alperes igazolta, hogy a fényképfelvételek dátum1 napján készültek, a felperes alkalmazottja által a lomtanítás befejeztével – dátum1-en – készített fényképfelvételek a dátum-i állapotokat nem rögzítik, mit ahogyan a dátum3-i lezáráskor készült fotók sem. Önmagában a másik fél – a felperes – tagadása pedig a következtetést nem teszi okszerűtlenné, és nem jelenti azt, hogy az alperes jobb tudomása ellenére valótlan közlést tett

volna, az Smtv. 10. §-a szerinti hiteles és pontos tájékoztatás követelményét megsértette volna.

[29] Mindezek alapján az alperes a véleményként megjelenő kijelentései vonatkozásában helyreigazítás közzétételére nem kötelezhető.

[30] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, a felperes az első- és másodfokú eljárásban is pervesztes lett. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Az alperes az elsőfokú eljárásban költséget nem számított fel, míg a fellebbezésében a költségigényét jelezte ugyan, de a költség felszámítására a másodfokú eljárásban sem került sor. A Fővárosi Ítéltábla ezért a felperest az alperes üzemeltetője részére perköltség megfizetésére nem kötelezte.

[31] A felperes személyes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés b) pont] tekintettel a le nem rótt – az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdés a) pont és 46. §-a alapján számított, összesen 84.000 forint első- és másodfokú eljárási illetéket a Magyar Állam viseli. [Pp. 96. § (1) bekezdés b) pont]

Budapest, 2021. augusztus 24.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.k.
bíró